

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Christoph. Franckii S. Theol. D. & Prof. Qvondam Primar.
... in Academia Kiloniensi Pro-Cancellarii, & in Supremo
Senatu EcclesiasticoConsiliarii. Brevis Et Liqvida
Demonstratio Deitatis Christi, Ex ...**

Franck, Christoph

Kiloni[i], MDCCV

VD18 10454578

Caput. VIII. Quintum & ultimum Socini contra nostram sententiam
argumentum, à Schlichtingio defensum, evertitur.

urn:nbn:de:gbv:45:1-11595

Christus, quamvis essentia divina sit idem cum Patre, persona tamen ab eo est distinctus; & præterea habet quoque naturam humanam, fides autem & adoratio nostra in Christum secundum utramque naturam, ferri debent.

CAPUT. VIII.

Quintum & ultimum Socini contra nostram sententiam argumentum, à Schlichtingio defensum, evertitur.

I.

s. & ult. Argumentum Socini. Quintum & ultimum Socini argumentum legitur apud Schlichtingium, Disp. de SS. Trinitate, &c. adversus Meisner art. I. pag. 314. 315. his verbis conceptum: *Quintum Socini argumentum ex Sacris literis petitum illud est, quod Jesus Christus illius unius Dei Filius passim appelletur. Articulus enim in Græco plerumque nomini Dei additus, ipsaque per se vox Dei subjective, ut loquuntur & κατ' ἐξοχὴν posita, unum illum Deum significari declarat. Nam nulla est hic causa dubitandi, inquit Socinus, ne de Christo secundum humanam naturam tantum verba fiant, ubi ejus divina filiatio commemoratur, & nemo est tam stupidus, qui non intelligat, neminem sui ipsius Filium esse posse, seu nominem esse posse illum, cujus ipse sit*

fit Filius. Respondeo : Christus in S. literis non unius Dei , sed Dei Filius passim appellatur ; sumta voce Dei non essentialiter , pro ente independente ; sed personaliter , pro persona divina , & quidem præcise pro prima Deitatis persona. Cæterum ex eo , quod Christus vocatur Dei Filius , nempe proprius , ut Paulus declarat Rom. VIII. 32, sequitur non tantum , Christum distingui à Deo Patre suo sed etiam , Christum esse ejusdem essentialitæ cum Deo Patre suo , adeoque unum cum illo Deum , uti supra Cap II, evicimus.

II. Instat Schlichtingius loc. cit. p. 318. 319. *Instantia.* adversus personalem vocis , *Deus* , acceptionem cum Meisnero disputans : *Aut Patris & Filii vocem ita accipit Meisnerus , ut essentialitæ , illa quidem Patris , hæc autem Filii includat ; aut non accipit. Si prius , cum concedat Filium non esse Patrem , necesse est , ut simul fateatur , nec eandem numero , quam Pater , habere essentialitæ. Patris enim nomine ipsam illius essentialitæ contineri jam ponimus. Si posterius , &c.* Resp. affirmando prius. Patris & Filii vox ita accipitur , ut essentialitæ , illa quidem Patris , hæc autem Filii includat. Sed fallit hæc consequentia : Si Patris & Filii vox essentialitæ , illa Patris , hæc Filii includit ; necesse est , cum Filius non sit Pater , ut Filius nec eandem numero , quam Pater , habeat essentialitæ. Nam etsi Filius eandem numero , quam Pater , habet essentialitæ ; habet tamen aliam , quam Pa-
X ter,

Resp.

ter, personalitatem, quam una cum essentia Patris & Filii vox includit. Igitur Pater & Filius non quidem essentia divina, sed personalitate sunt diversi: & sicuti ob unitatem Deitatis seu essentiae divinae, quae est formale significatum vocis *Deus*, sunt unus Deus; ita ob duplicitatem personalitatis, quae est formale significatum vocis *persona*, sunt duae personae, quod obstat, quo minus Pater sit Filius, licet una numero utriusque sit essentia.

III. Proposito isto, cui modo occurrimus, argumento, subjungit Schlichtingius l. c. pag 319. fin. & seq. haec verba: *Denique, cum Meisnerus, praeter Patrem, alias quoque personas divinas statuat, non potest unius illius Dei vox ad solum Patrem restringi. Unus enim ille Deus is esse dicitur,*

*Vox Dei & praeter quem nullus sit Deus. at Meisnero praeter unius Dei, Patrem alia etiam persona sunt ille unus Deus. Relicet sit spondeo: Cur vero vox Dei, & unius Dei, quae communis est tribus personis Deitatis, non potest adhiberi etiam restricte ad unam personam divinam, ita ut per eam solus Pater designetur? cum in Philosophia minime sit inusitatum, vocem aliquam, pluribus alioqui communem, stricta acceptione, ad unum duntaxat ex illis pluribus significandum, adhiberi. Exemplo sunt voces notissimae, *res, ens, essentia*. Vox *res, ens*, eique synonyma, late acceptae, significant quicquid actu existit, vel quicquid non est nihil, & communes*

munes sunt tum illi, quod vocatur res vel ens, contradistincte ad modum rei vel entis, v. g. Petro; tum ipsi quoque entis vel rei modo, v. g. sessioni Petri: sumuntur autem & stricte, ad designandum id tantum, quod vocatur ens vel res, contradistincte entis vel rei modo. Sic quoque vox, *essentia*, late accepta, tribuitur omni ei, quod ens vel res dicitur in lata significatione, puta quod actu existit, vel quod non est nihil, tum ei quod ens vel res vocatur contradistincte ad modum entis vel rei, tum etiam entis vel rei modo: atque ita non tantum Petrus, sed etiam sessio Petri, ut ens late sic dictum, dicitur habere essentiam. At stricte tamen atque usitatissime essentia non tribuitur nisi ei, quod ens vel res vocatur peculiariter, & contradistincte ad modum entis vel rei: quo pacto Petrus dicitur habere essentiam, non autem sessio Petri, quæ entitatem & diminutam quandam essendi rationem habere dicitur Scholasticis. Quammobrem non putandum est ab usu loquendi penitus abhorrere, si vox *Dei & unius Dei*, utut communis tribus personis Deitatis, peculiariter tamen & stricta quadam significatione accipiatur ad unum ex illis, Patrem, designandum. Nec obstat huic acceptioni ratio à Schlichtingio adjecta, quod *unus ille Deus is esse dicatur, præter quem nullus sit Deus: at Meisnero præter Patrem aliæ etiam personæ sint ille unus Deus.* Nam Meisnero non aliæ personæ, præter Patrem, sunt

unus ille Deus, stricta illa significatione, qua vox Deus accipitur personaliter & determinate, pro prima persona Divinitatis; quamvis Meisnero, præter Patrem, etiam aliæ personæ sint unus ille Deus, alia significatione, qua vox Deus essentialiter accipitur.

GRATIA DOMINI JESU CHRISTI, ET
CHARITAS DEI, ET COMMUNICA-
TIO SPIRITUS SANCTI SIT NO-
BISCUM OMNIBUS
AMEN.

FINIS.

IN-

INDEX I.
INDEX I.
CAPITUM.

CAPUT I.

Status Controversia explicatur.

QUæritur inter Nos & Socinianos: An Christus, præter humanam, habeat etiam divinam naturam, sumta voce NATURÆ, prout substantiam, non qualitates seu accidentia designat.

CAPUT II.

Argumentum primum pro nostra sententia ex loco Rom. VIII. 32.

CAPUT III.

Alterum Argumentum pro nostra sententia, ex loco Hebr. I. 10. 11.

CAPUT IV.

Tertium & ultimum argumentum pro nostra sententia, ex cultu Christi divino.

CAPUT V.

Primum Socini contra nostram sententiam argumentum, a Schlichtingio defensum, refellitur.

CAPUT VI.

Secundum & Tertium Socini contra nostram sententiam argumentum a Schlichtingio defensum confutatur.

